ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **T. T. M.**, zast. Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoj, Vietnamská socialistická republika, adresa pro doručování Ministerstvo zahraničních věcí, se sídlem Loretánské náměstí 101/5, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2017, čj. 2993/2017-HANOI-V, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 2. 2019, čj. 57 A 11/2017-58,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč** k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta se sídlem Příkop 834/8, Brno, **ve lhůtě 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný usnesením ze dne 1. 9. 2017 rozhodl, že žádost žalobce o udělení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání (žádost o zaměstnaneckou kartu) je nepřijatelná podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť si žalobce předem nesjednal termín podání žádosti způsobem, který byl stanoven zastupitelským úřadem, a žádost nebyla podána osobně (§ 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[2] Proti usnesení žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud usnesení žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Konstatoval, že si žalobce zaregistroval v systému Visapoint termín pro podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, který využil k podání žádosti o zaměstnaneckou kartu, k jejímuž podání si

dlouhodobě nebyl schopen zaregistrovat termín v nefunkčním systému Visapoint. Tento postup označil krajský soud za nouzový způsob podání žádosti, která měla být vzhledem k okolnostem věci (nemožnosti sjednat si termín pro podání zaměstnanecké karty v systému Visapoint) považována za účinně podanou (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Dále se krajský soud neztotožnil s tím, že by žádost nebyla podána osobně, neboť ze spisu vyplývá, že žalobce osobně jednal s oprávněnou úřední osobou žalovaného.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Namítl, že žádost žalobce nebyla podána nouzovým způsobem, neboť nebyla podána v úředních hodinách pro podávání žádosti o zaměstnanecké karty. Dle judikatury NSS přitom dodržování úředních hodin nelze žalovanému vytýkat (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 5. 2018, čj. 7 Azs 75/2018-22, ze dne 24. 1. 2018, čj. 6 Azs 324/2017-32, ze dne 23. 2. 2018, čj. 5 Azs 312/2017-33, a ze dne 21. 11. 2018, čj. 9 Azs 186/2018-48).

[4] Stěžovatel dále uvedl, že krajský soud nesprávně vyložil systematiku příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Povinnost osobní účasti je přímo spojena se splněním povinnosti sjednání termínu osobního podání žádosti. V případě, že není splněna registrační povinnost, je pro účely podání žádosti pro určitý druh a účel pobytového oprávnění potřeba na žadatele hledět, jako by nebyl osobně přítomen. Stěžovatel se proto nedopustil nezákonného postupu, pokud odmítl přijmout žádost z důvodu nesplnění povinnosti osobní přítomnosti.

[5] Dle stěžovatele krajský soud nesprávně vyhodnotil skutkový stav, neboť měl zřejmě za to, že usnesení o nepřijatelnosti bylo vydáno k žádosti o zaměstnaneckou kartu podané současně s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti. Tak tomu ovšem nebylo. Žalobce nejprve podal žádost o zaměstnaneckou kartu, kterou stěžovatel dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců vyhodnotil jako nepřijatelnou, a učinil o tom záznam do spisu a žalobce vyrozuměl písemně formou „záznamu o usnesení“. Zároveň vrátil žalobci originál žádosti o zaměstnaneckou kartu, načež žalobce obratem příslušnému pracovníku vrátil originál žádosti o zaměstnaneckou kartu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti.

[6] Podle stěžovatele není nijak podloženo tvrzení krajského soudu, že systém Visapoint v době podání žádosti žalobce nebyl schopen zajistit, že žadatelé budou moci v přiměřeném čase a lidsky důstojným způsobem žádosti podat. Naopak skutečnost, že se stěžovatel prostřednictvím systému Visapoint registroval k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, svědčí o tom, že tento systém fungoval.

[7] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatel poté zaslal soudu doplnění kasační stížnosti, v němž v návaznosti na rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2019, čj. 4 Azs 150/2018 -35, ze dne 28. 3. 2019, čj. 4 Azs 417/2018-37, a ze dne 10. 1. 2019, čj. 3 Azs 65/2018-27, považoval za nutné přes řadu

podobností s nyní posuzovanou věcí upozornit na klíčový rozdíl ve skutkovém průběhu. Zatímco v uvedených již rozhodnutých věcech byla žádost o upuštění od osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců podána zároveň se samotnou žádostí o pobytový titul, v nyní projednávaném případě bylo podání postupné. V takové situaci neměl stěžovatel jinou možnost než žádost o zaměstnaneckou kartu vyhodnotit jako nepřijatelnou. Správnost této úvahy potvrdil Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudcích ze dne 17. 4. 2019, čj. 15 A 201/2017-46, a čj. 15 A 203/2017-46.

[9] Žalobce uvedl, že stěžovatel odkazuje na judikaturu, která není na danou věc přiléhavá, neboť se týká věcí nezákonných zásahů. Dále konstatoval, že žádost o zaměstnaneckou kartu vzhledem k daným okolnostem podal nouzovým způsobem, který má ve smyslu judikatury NSS za následek zahájení řízení přesto, že nebyl do detailu dodržen zákonem předepsaný postup podání žádosti.

[10] Žalobce navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Ze spisového materiálu plyne, že si žalobce v systému Visapoint zaregistroval termín pro podání dlouhodobého víza za účelem studia. Dne 1. 9. 2017 se žalobce dostavil ke stěžovateli a podal žádost o zaměstnaneckou kartu. Tato žádost byla usnesením ze dne 1. 9. 2017 stěžovatelem prohlášena za nepřijatelnou, neboť si žalobce předem nesjednal termín k podání žádosti a žádost nebyla podána osobně. K žádosti o zaměstnaneckou kartu byla podána také žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Ze spisového materiálu nelze seznat, zda průběh podávání žádostí proběhl tak, jak popisoval stěžovatel, tedy že nejprve žalobce podal samotnou žádost o zaměstnaneckou kartu a až ve chvíli, kdy mu byla vrácena, ji obratem podal znovu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti, anebo žalobce rovnou podal žádost o zaměstnaneckou kartu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti. Ze správního spisu ovšem vyplývá, že se stěžovatel pokusil o registraci šesti termínů k podání žádosti o dlouhodobý pobyt, která ovšem skončila vždy neúspěšně.

[13] Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.

[14] Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.

[15] Podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby

pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.

[16] Podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.

[17] V nyní projednávané věci je podstatné, že žalobce si nebyl schopen dlouhou dobu sjednat termín pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt a potažmo zaměstnaneckou kartu v systému Visapoint, který byl judikaturou NSS označen za nefunkční.

[18] NSS v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS, vyslovil, že v situaci dlouhodobě prakticky nefunkčního systému Visapoint je třeba považovat za řádně podané i takové žádosti, které se do dispozice zastupitelského úřadu dostaly nestandardním postupem (např. jako příloha stížnosti proti postupu jeho pracovníka). Podání žádosti nouzovým způsobem je totiž v podstatě jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívající v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Za takových okolností pak není rozhodné, zda žadatel současně s nouzově podanou žádosti podal také žádost o upuštění od osobního podání žádosti (rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, 7 Azs 227/2016-36, č. 3603/2017 Sb. NSS).

[19] S ohledem na shora uvedené bylo tedy nutné na žádost žalobce o zaměstnaneckou kartu hledět jako na účinně podanou, neboť využil nouzový způsob podání žádosti, protože mu nebylo umožněno, aby si v přiměřené době lidsky důstojným způsobem sjednal termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. K obdobnému závěru dospěl NSS např. v rozsudku ze dne 16. 5. 2019, čj. 1 Azs 31/2019-63, či ze dne 15. 8. 2018, čj. 4 Azs 150/2018-35 (viz bod 35 a násl. citovaného rozsudku).

[20] Pro nyní projednávanou věc proto ani není podstatné, zda žádost o zaměstnaneckou kartu byla podána současně s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti či nikoli, případně zda žádosti byly podávány tak, jak popisuje stěžovatel.

[21] Uvedeným NSS nikterak nezpochybňuje závěry rozsudku NSS ze dne 15. 8. 2018, čj. 4 Azs 150/2018-35, dle kterého v případě, že je současně s žádostí o pobytové oprávnění podána žádost od upuštění od osobního podání žádosti, není možné o žádosti o zaměstnaneckou kartu rozhodnout jako o nepřijatelné dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť je nutné nejprve vyjasnit, zda je možné trvat na osobním podání žádosti.

[22] V posuzované věci je totiž třeba přihlédnout k tomu, že žádost o zaměstnaneckou kartu byla podána nouzovým způsobem a hledí se na ni jako na účinně podanou. Otázka, zda byly či nebyly splněny podmínky pro upuštění od jejího osobního podání, tedy již není podstatná. Popsanými okolnostmi se nyní projednávaná věc liší od věcí, v nichž rozhodoval Krajský soud v Ústí nad Labem ve věcech sp. zn. 15 A 201/2017 a 15 A 203/2017, v nichž neshledal žádosti o zaměstnaneckou kartu za nouzově (a tedy účinně) podané (NSS přitom zdůrazňuje, že nijak nehodnotí správnost závěrů Krajského soudu v Ústí nad Labem, neboť mu to v tomto řízení nepřísluší).

[23] NSS dále konstatuje, že stěžovatelem uvedená judikatura vztahující se k úředním hodinám není pro posouzení věci přiléhavá, neboť se v ní jednalo o situace, v nichž žalobcům nebylo umožněno žádost o příslušné pobytové oprávnění podat (resp. vůbec vstoupit do budovy zastupitelského úřadu), neboť se dostavili mimo úřední hodiny vyhrazené pro podávání žádostí o pobytové oprávnění, případně se dostavili v úředních hodinách, nicméně neměli sjednaný termín pro osobní podání žádosti. V nyní posuzované věci si žalobce sjednal termín pro osobní podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, nicméně následně osobně podal žádost o zaměstnaneckou kartu, kterou stěžovatel přijal a poté ji posoudil jako nepřijatelnou.

[24] K námitce, že žádost nebylo možné posoudit jako osobně podanou, jak poznamenal krajský soud, NSS nejprve konstatuje, že jako důvod nepřijatelnosti v § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je uvedeno, že si (i) žadatel dopředu nesjednal termín pro podání žádosti o pobytové oprávnění způsobem stanoveným zastupitelským úřadem, (ii) žádost byla podána u nepříslušného zastupitelského úřadu, a (iii) žádost nebyla podána osobně, aniž zastupitelský úřad upustil od osobního podání žádosti. Pokud je jedna z uvedených podmínek splněna, rozhodne zastupitelský úřad o nepřijatelnosti žádosti.

[25] V nyní projednávané věci je zřejmé, že nebyla splněna registrační podmínka, žalobce se ovšem na zastupitelský úřad osobně dostavil, což ani není sporné. V případě, že by stěžovatel měl posoudit žádost jako nepřijatelnou, mohla by být nepřijatelná pouze proto, že nebyla splněna předchozí registrace termínu. V projednávané věci se však jednalo o žádost nouzově podanou, jak rozvedeno výše.

[26] K námitce stěžovatele, že krajský soud nevzal v potaz postupné podávání žádostí, NSS uvádí, jak již výše konstatoval, že to není pro nyní posuzovanou věc podstatné. K námitce týkající se nedoložení nefunkčnosti systému Visapoint NSS poznamenává, že obecně je známo a vyplývá i z judikatury NSS, že systém Visapoint je dlouhodobě nefunkční, a to zejména ohledně podávání žádostí o zaměstnanecké karty, a proto žadatelé sahají po nouzových způsobech jejich podávání. Krajský soud nadto dovodil, že žalobce činil marné pokusy k registraci termínu pro podání zaměstnanecké karty, a proto v jeho případě nelze hovořit o tom, že bylo možné podat žádost v přiměřené době. Marné pokusy žalobce o registraci příslušného termínu přitom stěžovatel nijak nezpochybňoval, naopak v nich již v řízení o žalobě (mylně – pozn. NSS) spatřoval potvrzení funkčnosti systému Visapoint.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine* zamítl.

[28] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; žalobce měl ve věci úspěch, přísluší mu tedy právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). V řízení před NSS byl žalobce zastoupen advokátem. Advokát sepsal vyjádření ke kasační stížnosti; učinil tedy jeden úkon právní služby [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodu 5 advokátního tarifu částku 3 100 Kč, k níž je podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu třeba přičíst 300 Kč na paušální úhradu hotových výdajů. Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho právní zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem činí částku ve výši 3400 Kč zvýšenou, vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, o částku 714 Kč na DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4 114 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 15. srpna 2019

Ondřej Mrákota
předseda senátu